

Guia per a la participació i cocreació de projectes

Agenda Urbana de Viladecans
i Marc estratègic de Ciutat 2030

Gener de 2025

ÍNDEX

1. PREÀMBUL	3
2. CONTEXT I JUSTIFICACIÓ	3
2.1 Per què una Guia de participació?.....	3
2.2 Alineació amb l'Agenda Urbana i altres marcs estratègics.....	4
2.2.1. El marc estratègic de Viladecans i la seva Agenda Urbana Local	5
2.3 Objectius de la Guia.....	5
3. LA GUIA: EINA PRÀCTICA PER A TÈCNICS MUNICIPALS.....	6
3.1. Principis bàsics del model de participació: Inclusió, transparència i col·laboració.....	6
3.2 Fases del procés participatiu	6
3.2.1 Fase 1 Preparació	8
3.2.2 Fase 2 Disseny.....	11
3.2.3 Fase 3 Creació de comunitat	16
3.2.4 Fase 4 Avaluació i comunicació.....	19
3.2.5 Fase 5 Rendició de comptes	22
3.3 Eines de suport del Servei d'Innovació i Govern Relacional	24
4. APRENENTATGES PER A LA MILLORA CONTÍNUA	26
5. ACTUALITZACIÓ I VIGÈNCIA DE LA GUIA	26
6. COMPROMÍS AMB LES PROPERES GUIES	27

Registre d'actualitzacions de la Guia

Versió	Data d'aprovació	Modificacions incorporades	Responsable
Versió 1	12/02/2025	Creació de la Guia	Servei d'Innovació Social i Govern Relacional

1. PREÀMBUL

La present Guia de participació i cocreació sorgeix de la necessitat de definir una metodologia per als projectes d'Agenda Urbana i altres projectes del marc estratègic Viladecans 2030.

Aquesta metodologia servirà com a referència per a altres projectes de ciutat. En la versió 1 d'aquesta Guia (febrer 2025) s'inclouen en els apartats de casos pràctics l'anàlisi dels 72 projectes de fase 1 de l'Agenda Urbana (2023–2027), sobre els que es basa l'anàlisi i proposta metodològica inicial.

2. CONTEXT I JUSTIFICACIÓ

2.1 Per què una Guia de participació?

La coproducció amb la ciutadania de les polítiques públiques municipals és un concepte fonamental en la governança local actual, que implica la participació activa de la ciutadania en el disseny, implementació i avaluació de les polítiques i serveis públics que afecten les seves vides i el seu entorn comunitari. Aquest enfocament representa un canvi de paradigma en la relació tradicional entre els governs locals i la ciutadania, passant d'un model jeràrquic a un de col·laboratiu i inclusiu.

Un dels principals arguments a favor de la coproducció amb la ciutadania és la seva capacitat per millorar la legitimitat, eficàcia i eficiència de les polítiques i serveis municipals. Quan la ciutadania se sent partícip en el procés de presa de decisions, augmenta la seva confiança en les institucions públiques i en la seva pròpia capacitat per influir en el seu entorn. Això pot conduir a una millor acceptació i implementació de les polítiques, així com a una utilització més eficient dels recursos públics.

La pròpia **Agenda Urbana Espanyola**, assumint els principis de les **agendes internacionals**, especifica, dins del seu **Objectiu 10**, que:

"Tal y como identifican las Agendas urbanas internacionales, los objetivos comunes del sistema a diseñar deberían fundamentarse en una buena normativa, un sistema de planeamiento adecuado, unas fuentes de financiación acordes con las acciones a desarrollar, una gobernanza que funcione y una participación ciudadana real y efectiva, además de canales de difusión y transmisión del conocimiento."

A més, la coproducció amb la ciutadania també pot generar beneficis en termes de creativitat, innovació i adaptabilitat de les polítiques públiques. La diversitat de perspectives i experiències que aporta la ciutadania i el teixit socioeconòmic del municipi pot enriquir el procés de presa de decisions i conduir a solucions més adaptades a les necessitats i preferències de la comunitat.

2.2 Alineació amb l'Agenda Urbana i altres marcs estratègics

Per aconseguir una autèntica coproducció amb la ciutadania, és necessari establir un model i uns mecanismes efectius de participació i diàleg entre els governs locals i els residents. Amb **aquesta** Guia de participació i cocreació s'estableix un model municipal de coproducció pels projectes vinculats a l'Agenda Urbana del municipi¹ i a altres projectes estratègics, amb l'objectiu d'assegurar la participació ciutadana, la transparència i afavorir la governança multinivell.

La Guia de participació i cocreació dels projectes d'Agenda Urbana es troba alineada amb l'Agenda 2030 i l'Agenda Urbana Espanyola.

2

3

Objetivo Estratégico 10: Mejorar los instrumentos de intervención y la gobernanza.

¹ En endavant, Agenda Urbana de Viladecans (AUV).

² **16.6** Crear institucions eficaces i transparents que rendixin comptes. **16.7** Garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives que responguin a les necessitats.

³ **17.16** Establir aliances entre diferents parts interessades que mobilitzin i intercanviïn coneixements, especialització, creació de capacitat, tecnologia i recursos financers. **17.17** Fomentar i promoure la constitució d'aliances eficaces en les esferes pública, publico-privada i de la societat civil.

2.2.1. El marc estratègic de Viladecans i la seva Agenda Urbana Local

El Pla d'Acció de l'Agenda Urbana de Viladecans resulta d'un procés de reflexió col·lectiva que ha involucrat la ciutadania, els principals agents socials i econòmics, i els diferents àmbits de l'Ajuntament. El Pla parteix d'un document inicial de diagnosi que ha permès identificar els reptes principals de la ciutat amb l'objectiu de proposar accions concretes basades en les àrees d'actuació de l'Agenda Urbana que contribueixin a superar aquests reptes. Les accions plantejades estan dissenyades per avançar cap a un desenvolupament econòmic, social i ambiental integrat i sostenible, seguint la metodologia proposada per l'Agenda Urbana Espanyola.

L'objectiu principal d'aquest Pla és adaptar els objectius estratègics i específics de l'Agenda Urbana al context particular de Viladecans, amb un horitzó temporal fins al 2030. Aquest procés s'ha nodrit de les aportacions recollides durant les activitats participatives organitzades entre el 2020 i el 2021, en què la ciutadania i agents locals van expressar propostes que van ser analitzades i ajustades per garantir-ne la viabilitat tècnica i econòmica.

A més, el **Pla d'Acció** s'ha **dissenyat** amb una visió coherent amb la planificació estratègica i sectorial vigent a Viladecans. Això assegura que les accions proposades no només responen als reptes estratègics de la ciutat, sinó que també estan alineades amb les polítiques públiques ja aprovades. El Pla d'Acció actua com a guia per coordinar i alinear els instruments de planificació locals dins el marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), seguint un enfocament **transversal, multidimensional i multinivell**. Així, assegura un progrés sostenible i integrador que respon a les necessitats i expectatives de Viladecans.

2.3 Objectius de la Guia

La **Guia** per a la participació i cocreació dels projectes d'AUV i altres projectes del **marc estratègic de ciutat** té un **doble objectiu**:

- Actuar com una eina de planificació interna per orientar la participació en els projectes estratègics de ciutat al llarg de les seves diverses etapes (preparació, disseny, implementació i avaluació);
- Proporcionar pautes clares perquè les diferents persones implicades en els projectes puguin enfocar la participació de manera correcta.

L'**èxit d'aquesta estratègia** i model de coproducció de projectes estratègics passa, en gran mesura, perquè sigui assumida com un instrument més en la gestió del dia a dia dels projectes municipals.

3. LA GUIA: EINA PRÀCTICA PER A TÈCNICS MUNICIPALS

3.1. Principis bàsics del model de participació: Inclusió, transparència i col·laboració

Per a l'elaboració de la Guia s'han analitzat els projectes en fase 1 de l'Agenda Urbana (2023–2027, 72 projectes), definint una metodologia que pugui avaluar-se i replicar-se als projectes en fase 2 (2027–2030, 49 projectes) i a altres projectes estratègics de ciutat.

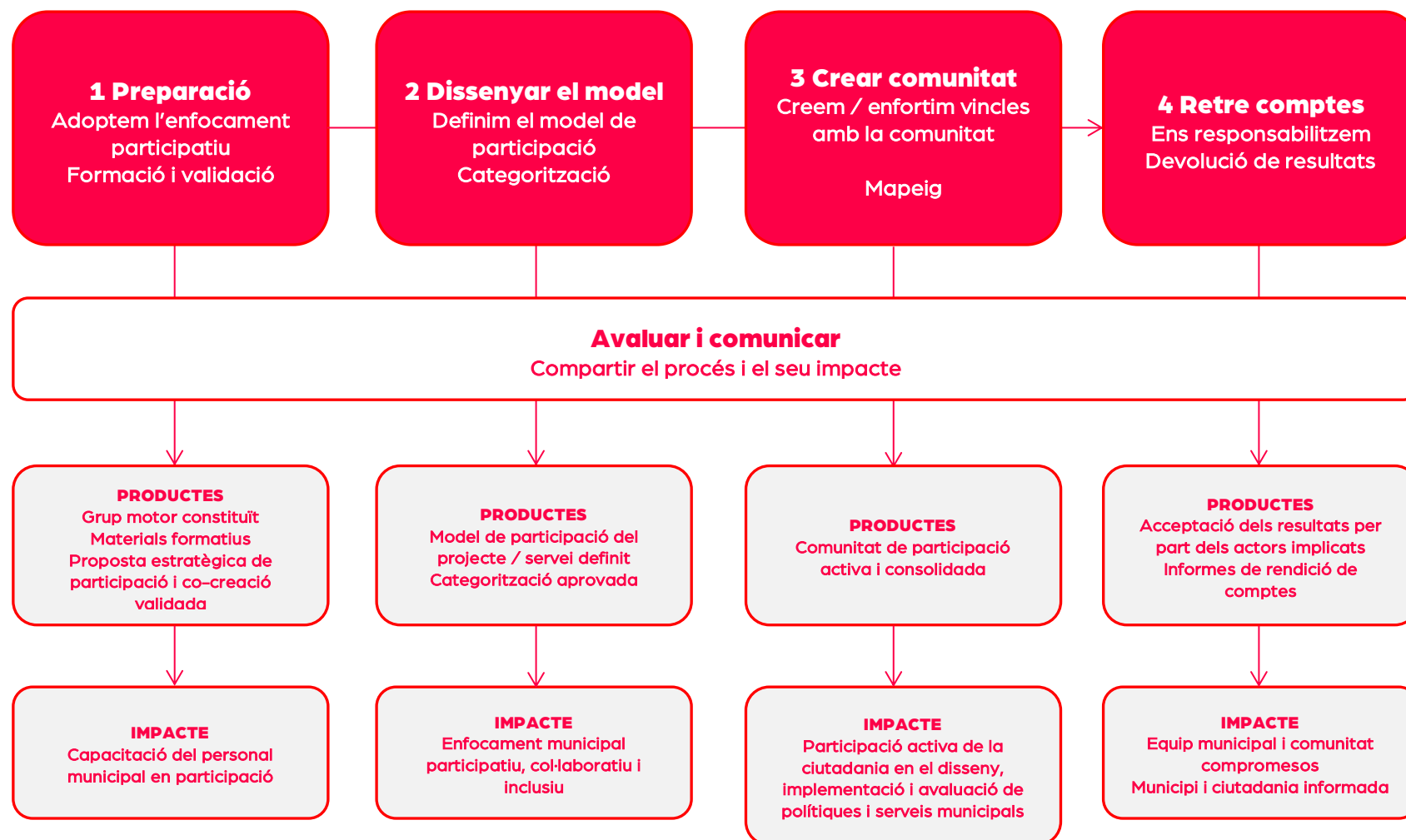
La Guia de participació es basa en **tres principis clau**:

- **Inclusió:** Garantir que totes les veus siguin escoltades, promovent la diversitat i assegurant la participació de tothom, especialment dels col·lectius menys representats, i garantint la paritat de gènere.
- **Transparència:** Oferir informació clara i accessible per generar confiança i assegurar una participació ben informada.
- **Col·laboració:** Treballar conjuntament amb la ciutadania i entitats per cocrear solucions que generin un impacte positiu i compartit.

Amb aquests principis, que es van desplegant en les diverses fases de la Guia, volem construir un model de participació que reforci el vincle entre l'administració i la ciutadania.

3.2 Fases del procés participatiu

El model de participació i cocreació dels projectes d'Agenda Urbana i altres projectes estratègics de ciutat es desplega en **quatre fases**:

3.2.1 Fase 1 Preparació

La primera fase es centra en establir un marc conceptual comú sobre la participació, compartit entre les persones que lideren, des d'un punt de vista tècnic o polític, els projectes clau. Es tracta de posar en valor la participació i teixir vincles sòlids entre els equips, integrant els actors interns de manera transversal en un mateix equip de treball des del principi. L'objectiu és garantir que totes les parts implicades tinguin un rol actiu des de la fase inicial del disseny.

La primera fase té l'objectiu d'establir un marc conceptual comú en relació a la participació per a totes les persones implicades en la gestió dels projectes (a nivell tècnic, directiu i polític). Es tracta d'una etapa clau per crear una cultura de participació dins l'organització municipal, fomentant una metodologia comuna i una visió compartida que reforci la transversalitat i la col·laboració entre equips.

La fase de conceptualització té com a objectiu compartir els conceptes bàsics de la participació i els diferents paràmetres que s'analitzen en el model participatiu (nivell d'interacció amb l'entorn, tipologia de projecte, abast territorial, temàtica i públics). Aquesta **formació conceptual** està dirigida tant al **personal tècnic** com al **directiu i polític**, i té com a finalitat:

1. **Promoure** una comprensió comuna del valor estratègic de la participació.
2. **Garantir** que tots els actors implicats compreguin les eines i metodologies necessàries per dissenyar, implementar i avaluar processos participatius.
3. **Desenvolupar les capacitats** per identificar i planificar la interacció amb els diferents actors implicats.
4. **Fomentar la implicació activa** de tots els nivells de l'organització en la promoció d'un model de governança col·laboratiu i inclusiu.

Activitats

1) Identificació del projecte estratègic

Aquest primer pas consisteix a identificar els projectes estratègics als quals s'incorporarà l'anàlisi de participació i cocreació.

Tots els projectes del marc estratègic Viladecans 2030 (Agenda Urbana i plans sectorials) es consideren projectes estratègics als quals cal aportar una anàlisi inicial.

A part d'aquests, els que compleixin algun dels següents requisits:

- Tenir un impacte significatiu en la comunitat. Afectació directa: Influeix notablement en la vida de les persones (espai públic, serveis essencials, etc.). Alt pressupost: Si implica una despesa pública elevada, és important garantir la legitimació ciutadana.
- Donar compliment a les normatives legals. Obligatorietat per llei: Alguns àmbits, com l'urbanisme o el medi ambient, requereixen participació per normativa. Processos regulats: Com ara consultes populars o audiències públiques.
- Per la seva rellevància social i política. Interès públic: Si genera controvèrsia o una gran afectació ciutadana, o si impacta drets fonamentals (habitatge, mobilitat, recursos naturals).

Per fer aquesta identificació, la persona responsable del projecte emplena a través d'un formulari web la [Diagnosi inicial](#) del projecte.

2) Capacitació i formació

La formació és una eina essencial per establir un marc conceptual comú i capacitar els equips en el model participatiu. Aquestes sessions que organitza l'equip del Servei d'Innovació Social i Govern Relacional ofereixen eines pràctiques per classificar i planificar els projectes de manera efectiva.

- Elaboració dels materials de treball per a les sessions formatives per part de la direcció del Servei d'Innovació Social i Govern Relacional.
- Realització de diverses sessions formatives a l'equip municipal (presencials i/o virtuals) que s'ajustaran en funció de les necessitats:
 - Sessió 1: Introducció al model participatiu i als conceptes clau (nivells d'interacció, tipologia, espais, etc.).
 - Sessió 2: Eines per a la classificació de projectes i estratègies participatives.

3) Constitució del grup motor

El grup motor és l'equip responsable de coordinar i fer el seguiment del procés participatiu, des de l'anàlisi inicial fins a la implementació i la rendició de comptes. Aquesta activitat assegura la col·laboració transversal i la implicació d'actors clau.

- Identificació dels membres del grup motor, incloent tècnics, directius i polítics rellevants. És el líder o lideressa del projecte qui decideix els membres del grup.
- Creació del grup motor i definició de rols per al seguiment de l'anàlisi i categorització dels projectes.

4) Diagnosi i validació

Aquesta activitat combina l'anàlisi inicial i el procés iteratiu de revisió i retroalimentació fins a aconseguir una proposta final validada. Els líders de projecte elaboren una primera proposta de classificació, que es discuteix i s'ajusta en col·laboració amb el Servei d'Innovació Social i Govern

Relacional, assegurant que la proposta compleixi els requisits del model participatiu i les necessitats del projecte.

- **Diagnosi:** Els líders de projecte elaboren una proposta inicial de classificació basada en els paràmetres del model participatiu (nivell d'interacció, tipologia, abast territorial i tècnicitat). Es redacta un primer esborrany amb aquesta proposta.
- **Validació:** A través d'un cicle de retroalimentació, el Servei d'Innovació Social realitza entrevistes individuals amb els líders i lideresses del projecte per ajustar i millorar la proposta. Finalment, el Servei elabora el lliurable *Proposta d'estratègia de participació i cocreació* que inclou la proposta de categorització final amb les consideracions estratègiques per guiar el procés participatiu del projecte. La proposta es treballa conjuntament i en coordinació amb el Servei d'Estratègia 2030 i Xarxes Institucionals i l'Oficina del Futur.

Abans de la validació definitiva, la proposta d'estratègia del projecte haurà d'incorporar els principis que s'estipulen a la *Guia per a la incorporació de criteris inclusius i interseccionals*. L'objectiu és assegurar que totes les veus siguin escoltades, promovent la diversitat i facilitant la participació activa de tothom, amb especial atenció als col·lectius menys representats. En aquest sentit, el Servei de Polítiques Feministes, Drets Civils i Inclusió valorarà si la proposta està ben orientada o si cal tenir en compte altres elements per assegurar que el procés participatiu sigui equitatiu i representatiu de la pluralitat social.

Elements clau

- **Implicació transversal:** Participació activa de tècnics, directius i polítics per garantir una visió compartida i alineada.
- **Diversitat:** d'actors en el grup motor.
- **Formació de qualitat:** Sessions formatives ben estructurades per establir una base sòlida de coneixements i eines.

Rol dels tècnics municipals

- **Coordinació inicial:** Liderar la identificació del projecte estratègic dins de la seva àrea o servei.
- **Participació activa:** Assistir a les sessions formatives i contribuir amb informació rellevant per a la **classificació del projecte**.
- **Anàlisi preliminar:** Elaborar una proposta inicial de categorització i col·laborar en l'elaboració de l'anàlisi inicial del projecte.

Cas pràctic

En el cas dels **projectes d'Agenda Urbana** que han format part d'aquest estudi (72 projectes de fase 1), la fase de conceptualització ha comptat amb la participació interna de més de 80 persones al llarg de tres fases (Preparatòria i formativa, diagnosi i validació), en què s'han realitzat un total de **40 entrevistes**. Fruit d'aquesta fase de **diagnosi inicial** d'aquests projectes, s'han obtingut **72 fitxes** de proposta d'estratègia de participació i cocreació que marquen una metodologia i un calendari previst.

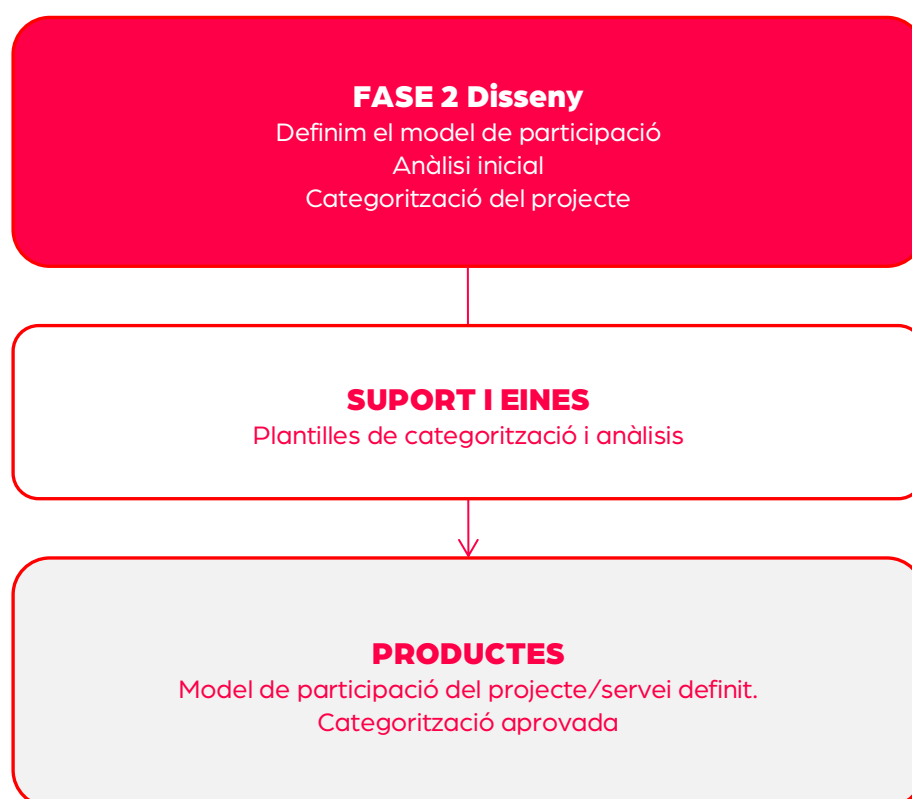
3.2.2 Fase 2 Disseny

A partir de la **conceptualització**, es defineixen **categories** segons el **nivell de participació acordat**, la **tipologia del projecte** i el seu **abast territorial**. Aquesta **categorització** permet adaptar cada projecte a les **necessitats específiques del territori**, als **objectius de participació**, i al grau d'**interès, expectativa, coneixement i/o implicació** que la ciutadania pugui tenir vers un tema específic.

La **categorització** ens permet ubicar els projectes en **nivells baixos de participació** (nivells 1 i 2, enfocats en **diagnosi, sensibilització i aliances**), o **nivells més elevats de participació** (nivells 3 o 4, de **participació i/o transferència del lideratge**).

La **segona fase** té l'objectiu de traduir el **marc conceptual establert** en la fase anterior en un model de participació clar i adaptat al projecte seleccionat, assegurant la seva coherència amb els objectius municipals i les necessitats del territori. La categorització permet adaptar cada projecte a les necessitats específiques del territori, als objectius de participació i a l'interès, expectativa, coneixement i/o implicació de la ciutadania, assegurant que el procés participatiu sigui efectiu i alineat amb els recursos disponibles.

A més, aquesta fase ubica les activitats participatives en els espais ja existents dins l'ecosistema participatiu de Viladecans –com els fòrums de ciutat, de barri, joves o temàtics– per maximitzar la inclusió i garantir una utilització efectiva dels recursos disponibles.

Es tracta d'una **etapa clau** per categoritzar i planificar el procés de participació del projecte, establint les bases per un desenvolupament participatiu inclusiu i viable, amb la finalitat de:

1. **Assegurar que el procés participatiu** s'adapti a les necessitats i característiques del projecte.
2. **Garantir que la planificació del procés** estigui alineada amb els recursos disponibles i els objectius municipals.
3. **Promoure un enfocament inclusiu** que incorpori la diversitat de perspectives i actors del territori.
4. **Establir una base sòlida** per a la implementació del procés participatiu **amb** criteris clars i compartits.

Activitats

Anàlisi inicial i categorització dels projectes⁴.

Per a fer la categorització del conjunt de projectes s'analitzen els següents paràmetres clau⁵:

- **Paràmetre 1** Nivell d'interacció amb l'entorn
- **Paràmetre 2** Tipologia de projecte a desenvolupar
- **Paràmetre 3** Abast territorial
- **Paràmetre 4** Temàtica i públics

Paràmetre 1: Nivell d'interacció amb l'entorn

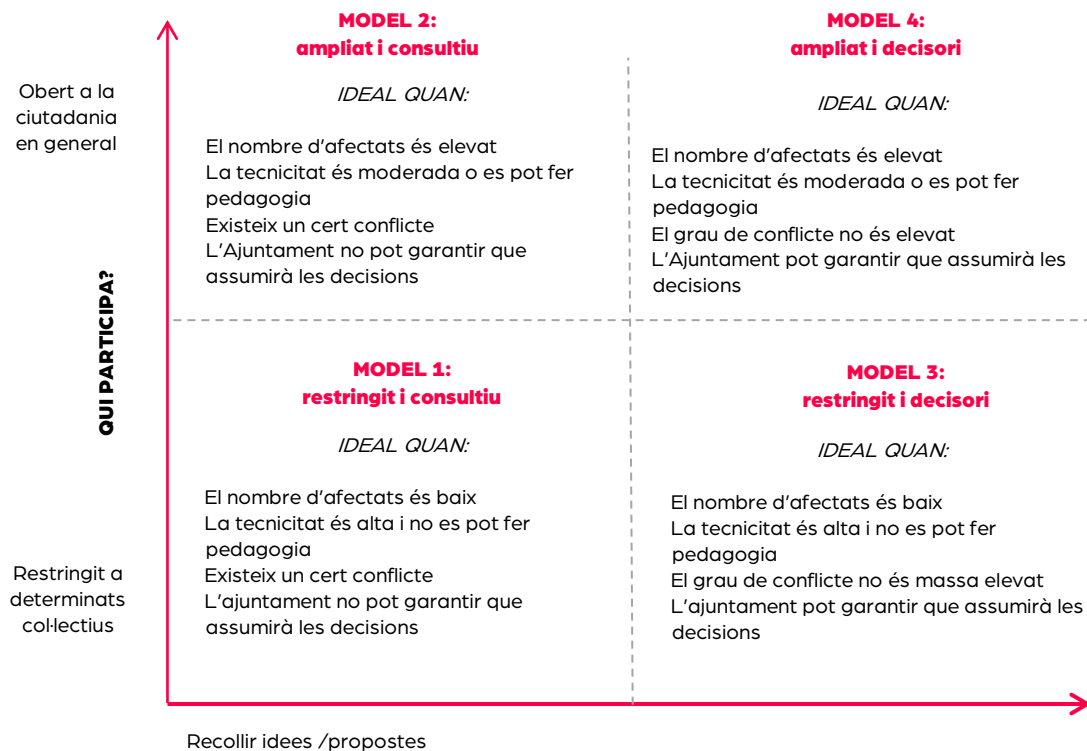
El nivell d'interacció fa referència al grau d'implicació externa pel que fa a la definició i implementació del projecte. Ens basem en quatre nivells d'interacció:

Tècnica	En què consisteix
1. Escolta activa	Diagnosi inicial orientada a escoltar i entendre les necessitats dels diversos actors en relació a una temàtica
2. Cerca d'aliances / negociació	Orientada a crear coalicions que donin suport a una determinada opció per reduir conflictivitat obtenir el suport d'altres mitjançant la conciliació d'interessos i visions diferents
3. Procés participatiu (Llei 10/2014)	Orientada a gestionar el procés que porti a una decisió adequada no per defecte
4. Impuls i transferència del lideratge social	Orientada a crear entorns en els quals la ciutadania i altres actors clau cerquin les seves pròpies solucions.

En cas d'utilitzar la tècnica 3 (Procés participatiu), el model preveu la possibilitat de desenvolupar **quatre grans tipologies de processos participatius**, seguint el següent esquema:

⁴ La categorització dels projectes s'aprovarà per part de l'equip de Govern municipal al primer trimestre de l'any, amb una periodicitat anual.

⁵ L'anàlisi d'aquests paràmetres s'aborda durant les formacions inicials.

Paràmetre 2: Tipologia de projecte

En segon lloc, el model municipal de participació de projectes té en compte la pròpia tipologia de projecte a desenvolupar. El fet de tenir en compte la tipologia del projecte permet adequar millor la dinàmica d'interacció i les eines concretes de participació a utilitzar en cada cas.

S'han configurat 8 tipologies de projectes, estructurades en 3 àmbits diferenciats:

Àmbit 1 – Estratègia

1. Normativa (elaboració i adaptació).
2. Elaboració de plans.
3. Diagnòstic, estudis i anàlisis.

Àmbit 2 – Implementació d'actuacions

4. Intervenció Urbanística.
5. Implementació o desplegament d'una política (o consolidació).

Àmbit 3 – Projectes interns i instrumentals

6. Dotació de recursos (econòmics i humans).
7. Creació de taules i espais de treball (òrgans de participació).
8. Projectes organitzatius.

Paràmetre 3: Abast territorial

L'anàlisi de l'abast territorial dels projectes (ciutat, districte, barri).

Paràmetre 4: Temàtica i públics

La temàtica dels projectes (que comporta un nivell de tecnicitat determinat) i el tipus de públics. L'anàlisi d'aquests paràmetres ens permetrà aterrar la participació en espais de participació específics a la següent fase:

- Fòrum Viladecans
- Fòrum de barri
- Fòrum Jove
- Fòrum temàtic
- Espai Tèsters
- Altres espais singulars

Elements clau

- **Adaptabilitat:** El procés participatiu ha de ser flexible per adaptar-se a les necessitats específiques de cada projecte, tenint en compte el context, els actors implicats i les característiques del territori.
- **Coherència amb els objectius municipals:** Cal garantir que el disseny del procés participatiu estigui alineat amb les prioritats i estratègies de l'Ajuntament i l'Agenda Urbana, assegurant que les aportacions ciutadanes siguin rellevants i útils per a la presa de decisions.

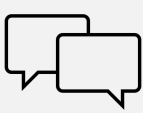
Rol dels tècnics municipals

- **Facilitació:** Els tècnics municipals són responsables de dissenyar el procés participatiu de manera coherent amb el projecte, seleccionant les eines i metodologies més adequades per a cada cas.
- **Supervisió:** Han de fer un seguiment del procés, assegurant que es compleixen els objectius establerts i que les aportacions ciutadanes s'integren correctament en la planificació del projecte.

Cas pràctic

La categorització dels **72 projectes d'Agenda Urbana**, segons els **quatre paràmetres** definits en aquesta fase de Disseny, ha resultat en la següent classificació:

Dinàmica de coproducció associada als projectes de Fase 1 d'Agenda Urbana

			
Escolta Activa	Cerca d'Aliances / Negociació	Realització d'un procés participatiu (Llei 10/2014)	Impuls i transferència del lideratge social
25 projectes	24 projectes	16 projectes	7 projectes
72 projectes			

Taula 1. Classificació dels projectes segons el nivell d'interacció amb l'entorn

NIVELL D'INTERACCIÓ					
TIPOLOGIA	Escolta Activa	Cerca d'Aliances / Negociació	Procés participatiu	Lideratge social	
1. Normativa (elaboració i adaptació)	0	1	0	0	1
2. Elaboració de plans	4	6	6	0	16
3. Diagnòstic, estudis i anàlisis	3	3	2	1	9
4. Intervenció urbanística	2	4	2	3	11
5. Implementació o desplegament d'una política (o consolidació)	10	7	3	2	22
6. Dotació de recursos (econòmics i humans)	4	1	1	0	6
7. Creació de taules i espais de treball (òrgans de participació)	0	1	2	1	4
8. Projectes organitzatius	2	1	0	0	3
	25	24	16	7	72

Taula 2. Classificació dels projectes segons tipologia i nivell d'interacció amb l'entorn

Ciutat	66
Districte	6
Barri	0
TOTAL	72

Taula 3. Classificació dels projectes segons l'abast territorial

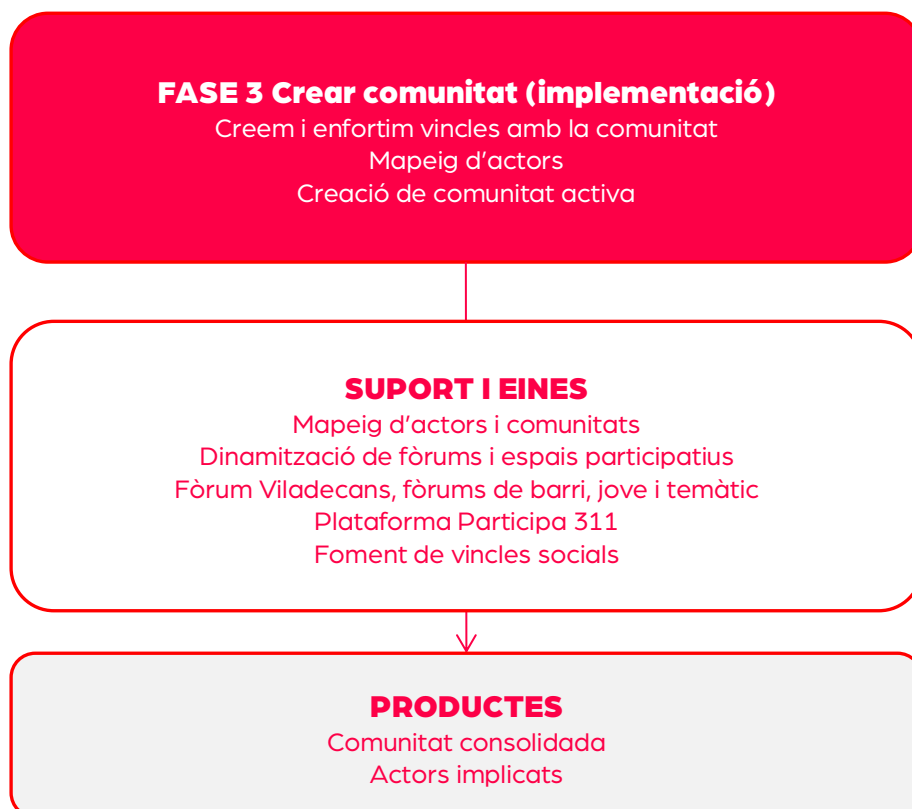
Fòrum Viladecans	3
Fòrum de barri	3
Fòrum Jove	2
Fòrum temàtic	15
Espai Singular	4

Taula 4. Classificació dels 23 projectes amb alt nivell de participació segons els espais⁶

⁶ Alguns projectes s'aterren de manera simultània a diferents espais

3.2.3 Fase 3 Creació de comunitat

Es fa una **anàlisi dels ecosistemes existents** per identificar els **actors clau** i situar els **projectes** en els **espais més adequats** per al seu desenvolupament. L'**objectiu** és crear una **comunitat de participació activa i consolidada**, capaç de generar **valor** en els **processos de transformació**. És important en aquesta fase la **generació de vincles** entre les persones que en formen part.

La **tercera fase** té l'objectiu de transformar la categorització prèvia en accions concretes que fomentin la creació d'una comunitat activa i compromesa al voltant del projecte. Es tracta d'ubicar el projecte en els espais participatius més adequats, segons els paràmetres establerts en la fase de disseny, i d'impulsar la col·laboració i els vincles entre els diferents actors implicats. Aquesta comunitat de participació activa esdevé el motor dels processos de transformació, assegurant que les accions tinguin impacte i legitimitat.

La finalitat d'aquesta fase és:

- 1 **Consolidar espais participatius efectius**, ubicant el projecte en aquells més adequats per al seu desenvolupament.
- 2 **Fomentar la creació d'una comunitat activa** que contribueixi al lideratge compartit i a la corresponsabilitat.
- 3 **Generar vincles sòlids** entre els participants per afavorir la cohesió i la col·laboració en els processos.
- 4 **Promoure una participació significativa** que generi valor en les accions transformadores del projecte.

Activitats

- Mapeig d'actors i públics
- Ubicar les accions participatives en una (o vàries) comunitats de participació definides a la següent taula:

ESPAIS PARTICIPACIÓ	DEFINICIÓ	OBJECTIU PRINCIPAL	TEMÀTIQUES ABORDADES	METODOLOGIA I DINÀMIQUES
Fòrum Viladecans	Espai de debat de l'equip de Govern municipal. Té lloc una vegada a l'any. Versió actualitzada del Consell de Ciutat i l'Audiència Pública.	Compartir informació sobre projectes clau per a la ciutat i debatre propostes amb la ciutadania.	Dos o tres temes en clau ciutat: Pressupostos municipals (mandatori) i un o dos temes estratègics.	Debat obert, recollida de propostes i tractament en altres espais si s'escau.
Fòrum de Barri	Espai de participació per als veïns i veïnes dels barris	Tractar projectes i problemàtiques específiques de cada barri.	Projectes locals (equipaments, mobilitat) i projectes transversals de l'Agenda Urbana adaptats a cada barri.	Diàleg amb veïns i veïnes per promoure corresponsabilitat en el desenvolupament de l'entorn.
Fòrum Jove	Espai destinat al col·lectiu jove de la ciutat.	Donar veu al jovent en projectes que afecten les seves vides i futur.	Educació, espai públic, cultura, oportunitats laborals i altres temes d'interès juvenil.	Metodologia adaptada al jovent; discussions vinculades al Pla Local de Joventut.
Fòrum temàtic	Espai per tractar temes amb alt nivell de tecnicitat que requereixen la implicació de diversos actors externs.	Analitzar i debatre temes específics amb la implicació de diversos actors	Els plans sectorials i altres projectes relacionats amb els sis eixos de l'Estratègia Viladecans 2030: 1) Dinamització econòmica 2) Innovació educativa 3) Transició ecològica 4) Resiliència de ciutat 5) Estil de vida saludable 6) Model de regeneració urbana	La participació dels diversos actors (ciutadania, experts, entitats, etc.) en la diagnosi, reflexió, ideació, prototipat de solucions i pensament de futurs.
Espai Tèsters	Comunitat de persones que testegen productes i serveis municipals.	Millorar eines i canals d'atenció a la ciutadania amb l'anàlisi directa dels usuaris.	Productes i serveis vinculats al projecte de Transformació del model d'atenció ciutadana.	Anàlisi dels productes i serveis amb la ciutadania. Proves de disseny, usabilitat i llenguatge.
Altres espais singulars	Espai per a projectes que preveuen participació continuada	Desenvolupar projectes amb marca pròpia.	Projectes europeus o amb comunitats específiques (p.e.): <i>Vilawatt</i> , <i>Ramblegem</i> , <i>Green Leaf</i> .	Creació de comunitats pròpies amb metodologies específiques segons la naturalesa del projecte.

Elements clau

- **Exclusivitat:** El procés participatiu ha d'aportar valor afegit i garantir que les decisions preses a través de la participació siguin rellevants i vinculants, evitant duplicacions amb altres espais de consulta.
- **Compromís ciutadà:** Cal assegurar que la ciutadania implicada compregui la importància del procés i mantingui un compromís actiu durant totes les fases del projecte.

Rol dels tècnics municipals

- **Dinamització:** Els tècnics municipals tenen un rol actiu en la facilitació i dinamització de les sessions participatives, assegurant que les aportacions siguin útils i constructives.
- **Seguiment:** Han de fer un seguiment constant del procés, recollint les aportacions ciutadanes i garantint que s'integrin adequadament en el projecte final.

Cas pràctic: el fòrum de barri de Sales

El passat 10 de desembre de 2024 es va celebrar el primer fòrum de barri a Sales. La sessió va començar amb una benvinguda institucional per part de la regidora del Districte I, qui va fer un relat del barri i un repàs als projectes en curs. Es van presentar dos projectes en clau de barri per part dels tècnics responsables, que es van participar en dos grups de treball d'unes 20 persones aproximadament per grup. Es va acabar amb la posada en comú de conclusions finals i aportacions de cadascuna de les taules.

Per garantir una participació diversa i representativa, es va utilitzar un model de convocatòria mixta, on el 50% dels participants es va escollir per sorteig entre els veïns i veïnes del barri, i l'altra meitat per inscripció lliure entre veïns i veïnes i representants d'entitats del barri (associacions de veïns, comerços, empreses, etc.).

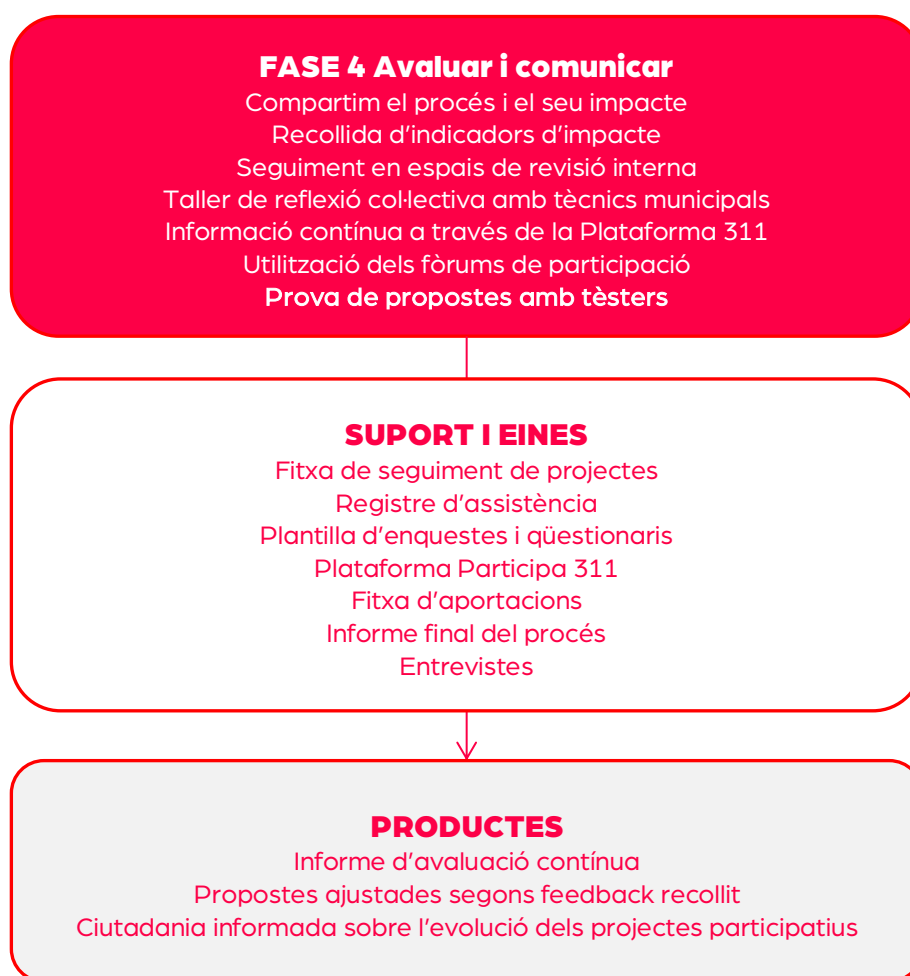
3.2.4 Fase 4 Avaluació i comunicació

Aquesta fase és transversal a tot el procés participatiu i té com a objectiu garantir la transparència, la comunicació i l'avaluació contínua. Es centra a informar i implicar tots els actors, assegurar una col·laboració efectiva i incorporar millores constants per maximitzar l'eficàcia i l'impacte dels projectes.

Aquesta fase transversal assegura la transparència, la comunicació fluida i l'avaluació contínua dels processos participatius. Té com a objectius informar tots els actors implicats, fomentar el diàleg i la confiança, i adaptar el model segons les necessitats del territori. Mitjançant mecanismes de seguiment periòdic i la col·laboració amb el Servei de Comunicació Corporativa, es comparteixen resultats, s'identifiquen millores i es promou la participació eficient i inclusiva, contribuint a la transformació del territori.

Aquesta fase reforça la confiança en els processos participatius i en la seva contribució als objectius municipals, i té per finalitat:

1. **Assegurar una comunicació fluida**, constant i transparent que fomenti la confiança i la implicació dels participants, utilitzant canals per al diàleg i el feedback.
2. **Mesurar l'efectivitat** i l'impacte del procés participatiu, incorporant ajustos periòdics per a millorar-lo i fer-lo més eficient, inclusiu i transformador.
3. **Compartir els resultats** del procés internament i externament, destacant el seu valor per a la transformació del territori.

Activitats

- **Recollida d'indicadors.** Tal com s'indica a la *Fase 1. Preparació*, la proposta bàsica d'indicadors es fa en la fase inicial i s'amplia a mida que s'aterren les activitats. Es mesuren tant dades quantitatives (nombre de participants, diversitat d'actors, aportacions recollides i integrades) com qualitatives (satisfacció dels participants, *feedback* directe). Els indicadors es recullen mitjançant eines específiques com fitxes de seguiment, qüestionaris i enquestes.

Indicador	Com es mesura	Eines de suport del Servei d'Innovació Social i Govern Relacional
Nombre de projectes amb procés participatiu	Documentació interna dels projectes seleccionats	Fitxa de seguiment de projectes
Nombre de sessions participatives realitzades	Registre d'activitats	Registre d'assistència
Diversitat d'actors implicats	Anàlisi dels participants per perfil i sector	Plantilles d'enquestes, registre d'assistència
Nivell de satisfacció dels participants	Enquestes <i>online</i> i <i>offline</i>	Plantilla d'enquestes i qüestionaris, Plataforma Participa 311

Nombre d'aportacions recollides	Compte d'aportacions documentades	Fitxa d'aportacions
Nombre d'aportacions integrades	Anàlisi de les propostes que han influït en el projecte	Informe final del procés
Percepció d'impacte	Enquestes qualitatives als participants	Plantilla d'enquestes, Plataforma Participa 311, entrevistes

- **Seguiment en espais de revisió interna.** Es fan trobades periòdiques per revisar l'evolució dels processos participatius i ajustar el model segons els aprenentatges recollits. Els espais inclouen:
 - Trobades transversals amb les direccions de servei (semestrals).
 - Reunions del seguiment dels grups motors dels diferents àmbits (trimestrals).
 - Revisió amb la Comissió de Garanties del Reglament de Participació (anual).
- **Trobades trimestrals amb el Servei de Comunicació.** Espai per a consensuar, sobre la proposta de projectes aprovada i els indicadors recollits, quins són els projectes sobre els que es fa més incidència comunicativa a través dels diferents canals municipals (butlletí, xarxes socials, opís, *newsletters* i altres).
- **Taller de reflexió col·lectiva amb tècnics municipals.** Espai anual per identificar bones pràctiques, reptes sorgits i propostes de millora, a partir del *feedback* recollit durant els processos participatius. Es proposen tres preguntes clau per guiar la sessió:
 - Què ha funcionat bé?
Identificar bones pràctiques i elements positius dels processos participatius que cal mantenir i reforçar.
 - Quins reptes han sorgit?
Detectar dificultats o obstacles durant els processos participatius que cal tenir en compte per ajustar el model.
 - Propostes de millora: Què podem ajustar o fer diferent?
Reflexionar sobre ajustos i millores concretes per optimitzar els futurs processos participatius.
- **Co-disseny amb el grup de tèsters.** Els tèsters podrien participar en el disseny de les propostes participatives abans de la seva implementació final, assegurant que són viables i efectives.
- **Informació contínua a través de la plataforma Participa 311.** Publicació d'actualitzacions sobre l'estat dels projectes participatius i recollida de feedback en temps real.
- **Utilització dels fòrums de participació.** Espais per compartir informació sobre l'evolució dels projectes i recollir feedback dels actors implicats.

Elements clau

- **Transparència:** Garantir que la informació sigui clara i accessible per a tots els actors implicats.
- **Impacte:** Mesurar com les aportacions han influït en les decisions finals dels projectes.

- **Millora contínua:** Ajustar els indicadors i accions basant-se en les dades recollides i el feedback dels participants.

Rol dels tècnics municipals

- Recollir dades i analitzar els resultats del procés participatiu.
- Identificar punts de millora i proposar ajustos al model participatiu.
- Participar en la comunicació contínua dels resultats als actors implicats.

Cas pràctic: l'avaluació dels testatges del grup "Tèsters d'atenció ciutadana"

L'Ajuntament de Viladecans organitza anualment tres sessions de testatge de productes i serveis municipals amb l'objectiu d'avaluar-los i millorar-los de manera col·laborativa amb la ciutadania. Per a cada testatge, es convoca un grup de 20 ciutadans seleccionats d'una base de dades de persones voluntàries, que actualment compta amb unes 170 persones inscrites. Les valoracions dels participants es recullen de manera individual al final de cada sessió, i aquestes es recullen en un informe de millora. Pel que fa a l'avaluació i la comunicació dels resultats, es duen a terme les accions següents:

- **Enviament d'un informe resum** a tots els participants dels diferents testatges, amb informació com:
 - El total de millores aportades en relació amb els productes avaluats.
 - L'estat d'implementació d'aquestes millores.
 - Un resum de les avaluacions recollides.
 - Les millores incorporades al projecte gràcies a les aportacions i avaluacions dels tèsters
- **Acte anual de comunicació i agraïment als tèsters**, amb els objectius de:
 - Reconèixer i prestigiar la participació d'aquests voluntaris.
 - Reforçar el vincle entre els participants.
 - Visibilitzar els resultats obtinguts.

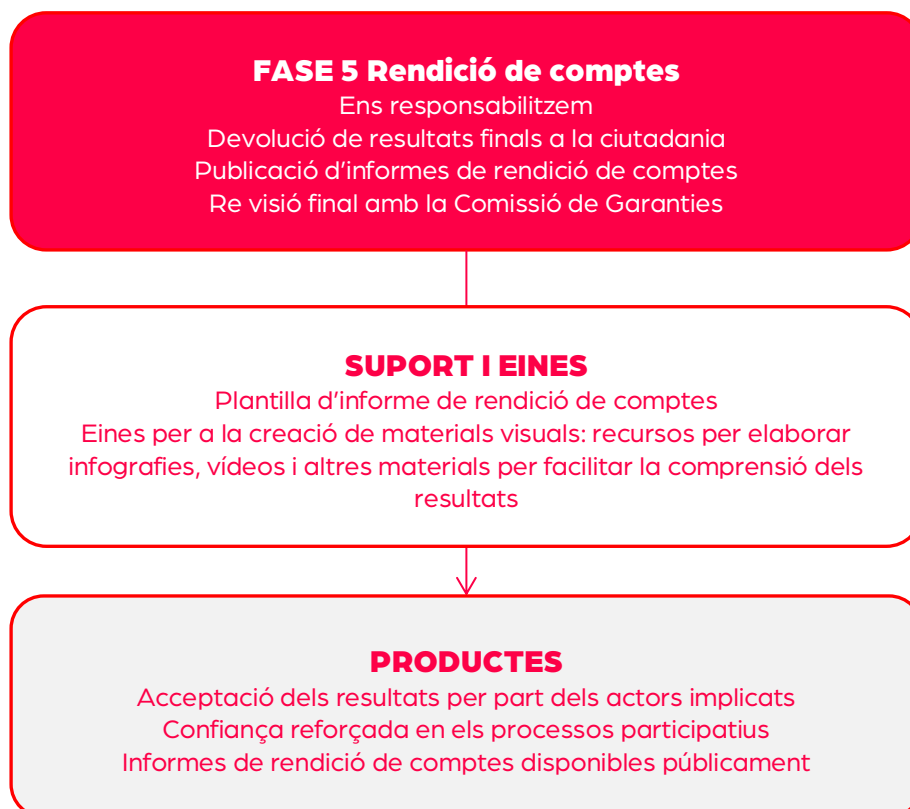
3.2.5 Fase 5 Rendició de comptes

El **procés** es fa visible tant **internament** com **externament**, per assegurar que **tots els actors involucrats** estiguin **informats** i **compromesos** amb l'evolució dels projectes. La **comunicació** ha de ser **fluida** i **constant** per mantenir una **col·laboració efectiva** i **transparent**.

Aquesta fase té l'objectiu de fer visibles els resultats i l'impacte del procés participatiu, assegurant que totes les parts implicades –ciutadania i altres actors externs, tècnics i polítics– rebin un retorn clar sobre les aportacions realitzades i el seu paper en la presa de decisions. La rendició de comptes tanca el cicle participatiu amb **transparència** i **legimitat**, reforçant la confiança en el model. Durant aquesta fase, es presenten de manera transparent els resultats, les decisions adoptades i les lliçons apreses, assegurant que les aportacions ciutadanes s'han valorat i tingut en compte. Aquesta fase té la finalitat de:

1. Garantir que els resultats del procés participatiu es presentin de manera clara i comprensible a tots els actors implicats.

2. Assegurar la transparència en la comunicació de les decisions adoptades i les seves motivacions.
3. Assegurar que els participants coneguin com les seves aportacions han influït en les decisions finals.
4. Reforçar la confiança i la corresponsabilitat entre ciutadania, tècnics i polítics.
5. Posar en valor l'impacte del procés participatiu com a eina de transformació i millora del territori.

Activitats

- **Devolució de resultats finals a la ciutadania.** Utilització dels fòrums de participació (Viladecans, de barri i jove) com a espais presencials o híbrids per fer la presentació pública dels resultats i explicar com s'han tingut en compte les aportacions recollides.
- **Publicació d'informes de rendició de comptes.** Elaboració d'un informe públic per a cada projecte participatiu, destacant les aportacions ciutadanes que s'han integrat en el projecte final. Aquests informes han de ser accessibles mitjançant la plataforma digital Participa 311 i altres canals de difusió.

Participa 311 ha de ser la plataforma principal de rendició de comptes que centralitza tota la informació, convocatòries i avaluació de les diferents accions de participació des d'on s'enllaçaria a altres webs corporatives si és necessari.

- **Revisió final amb la Comissió de Garanties.** Revisió anual dels processos participatius per part de la Comissió de Garanties del Reglament de Participació, que té la funció d'assegurar que els processos compleixen els principis establerts i identificar possibles millores.

Elements clau

- **Transparència:** Explicar clarament com les aportacions recollides han influït en les decisions finals.
- **Coherència:** Garantir que els resultats comunicats siguin consistents amb les decisions adoptades.
- **Legitimitat:** La rendició de comptes reforça la confiança i legitimitat dels processos participatius.

Rol dels tècnics municipals

- Preparar els materials de devolució de resultats: Participar en l'elaboració dels informes de rendició de comptes i altres materials de comunicació.
- Presentar els resultats: Col·laborar en les sessions de devolució interna i externa dels resultats finals.
- Garantir la coherència dels resultats: Assegurar que les decisions comunicades reflecteixin fidelment les aportacions recollides durant el procés participatiu.

Cas pràctic

El **Fòrum Viladecans**, que se celebra anualment a principis d'any, inclou una càpsula de vídeo introductòria (o de tancament) amb el resum de les propostes que hem recollit l'any anterior en l'àmbit dels diferents espais de participació.

3.3 Eines de suport del Servei d'Innovació i Govern Relacional

Al llarg de la Guia hem detallat les diverses eines de suport que el Servei d'Innovació Social i Govern Relacional posa a disposició dels tècnics municipals per facilitar la implementació del model participatiu en cada fase del procés.

Aquestes eines han estat dissenyades per garantir que els processos participatius siguin eficients, estructurats i transparents, i per donar suport als tècnics municipals en les seves tasques de seguiment, avaluació i rendició de comptes.

La següent taula resumeix les accions de suport per part del Servei d'Innovació Social i Govern Relacional en cada fase, per acompanyar als tècnics municipals en el disseny, la implementació i el seguiment dels projectes participatius. També s'indica si hi ha tasques coordinades amb altres serveis municipals.

FASE 1 Preparació	FASE 2 Disseny	FASE 3 Crear comunitat (implementació)	FASE 4 Avaluació i comunicació	FASE 5 Rendició de comptes
Materials formatius Plantilles i guies: Plantilles per a l'anàlisi de projectes, propostes de categorització i estratègies participatives. Facilitació: Suport directe en entrevistes individuals i seguiment del grup motor. Espais de treball compartits: Creació d'un espai virtual per al seguiment i l'intercanvi de documents i idees. *Altres serveis implicats: Servei d'Estratègia 2030 / Oficina del Futur Servei de Polítiques Feministes, Drets Civils i Inclusió	Plantilles per a la categorització i anàlisi dels projectes	Eines per al mapeig d'actors i comunitats. Dinamització de fòrums i espais participatius (Utilització espais físics i digitals: Fòrum Viladecans, fòrums de barri, jove i temàtic, i la Plataforma Participa 311). Recursos per a la dinamització de reunions presencials i virtuals. Creació i dinamització de comunitats digitals: Plataforma Participa 311 Eines per implementar activitats que fomentin vincles socials sòlids entre els participants del projecte. *Altres serveis i/o unitats implicades: Oficines de districte	Fitxa de seguiment de projectes Registre d'assistència Plantilles d'enquestes, registre d'assistència Plantilla d'enquestes i qüestionaris, Plataforma Participa 311 Fitxa d'aportacions Informe final del procés Plantilla d'enquestes, Plataforma Participa 311, entrevistes *Altres serveis i/o unitats implicades: Servei de Comunicació Corporativa	Plantilla d'informe de rendició de comptes. Eines per a la creació de materials visuals: recursos per elaborar infografies, vídeos i altres materials per facilitar la comprensió dels resultats. *Altres serveis i/o unitats implicades: Servei de Comunicació Corporativa
Accions de suport transversal per part de la DIRINNOS (durant tot el procés). Monitoratge del model. Assessorament als projectes. Implicació activa en el procés (definició i facilitació de trobades i altres dinàmiques de participació)				

4. APRENTATGES PER A LA MILLORA CONTÍNUA

El **model de participació i cocreació** que es presenta en aquesta Guia és un **procés viu** que evoluciona a partir de les experiències i aprenentatges dels tècnics municipals i dels actors implicats. Aquesta adaptació contínua és essencial per garantir que els processos participatius siguin eficients, inclusivament i transformadors, i que les decisions preses reflecteixin les necessitats reals del territori.

El **model** s'aplica als projectes estratègics de l'Agenda Urbana i altres projectes del **marc estratègic Viladecans 2030**, assegurant que aquests comptin amb la implicació activa de la ciutadania i es despleguin d'acord amb els reptes locals i de futur.

Aquest **procés** incorpora **espais de reflexió col·lectiva**, com les revisions periòdiques amb les direccions de servei, els tallers de reflexió amb tècnics municipals i les revisions anuals de la Comissió de Garanties. Aquests espais són per avaluar què funciona, detectar reptes i identificar millores que permetin consolidar el model a llarg termini.

La implementació d'aquest model és un camí d'aprenentatge continu que s'ha de revisar i ajustar constantment per adaptar-se als canvis socials, polítics i organitzatius. Aquesta capacitat d'adaptació garantirà que la participació i la cocreació es consolidin com a eines transformadores per a Viladecans.

5. ACTUALITZACIÓ I VIGÈNCIA DE LA GUIA

La Guia es revisarà de manera **periòdica** i es farà una **actualització anual**, d'acord amb els següents criteris:

Revisió i actualització

- **Periodicitat:** La guia es revisarà cada any, coincidint amb la revisió anual de la Comissió de Garanties del Reglament de Participació.
- **Responsables:** El Servei d'Innovació Social i Govern Relacional serà responsable de recollir els aprenentatges i proposar ajustos a la guia.
- **Espais de revisió:** Els ajustos es discutiran en els tallers de reflexió amb tècnics municipals i es validaran a través de la revisió anual amb la Comissió de Garanties.

Aprovació de la Guia actualitzada

- La **guia actualitzada** es validarà amb l'equip de govern durant el primer trimestre de l'any i es presentarà a la Comissió de Garanties.
- Posteriorment, es presentarà a les direccions de servei i s'incorporarà als projectes participatius en curs.

Vigència de la Guia

- Cada **versió de la guia** tindrà una vigència d'un any, fins a la següent revisió anual.
- Les modificacions aprovades s'integraran en la nova versió de la guia, que es distribuirà entre els tècnics municipals i es publicarà a la plataforma Participa 311.

Registre d'actualitzacions

Per garantir la **traçabilitat de les modificacions**, es mantindrà un **registre d'actualitzacions**, que inclourà:

- La **data d'aprovació** de cada versió.
- Les **modificacions incorporades**.
- Els **responsables de l'actualització**.

6. COMPROMÍS AMB LES PROPERES GUIES

Aquesta primera Guia de Participació i Cocreació s'ha elaborat com a punt de partida per desplegar **un** model participatiu viu i adaptatiu a Viladecans. Tal com s'ha destacat al llarg del document, l'enfocament d'aprenentatge continu **és clau per assegurar la** millora constant dels processos participatius.

En les properes edicions d'aquesta guia, s'hi incorporaran els apartats dedicats a recollir les accions realitzades, les bones pràctiques identificades i els aprenentatges clau del procés participatiu, així com un espai final de conclusions i properes passes. Aquestes futures versions permetran reforçar el compromís de l'Ajuntament de Viladecans amb un model de governança col·laboratiu, que evoluciona gràcies a l'experiència dels tècnics municipals, la ciutadania i els actors implicats.

Viladecans
2030

Agenda
Urbana